

Robin Fransman (1968–2021)

Een uniek en bevlogen economisch denker

Op 28 december overleed Robin Fransman. Zes jaar hebben we bij De Argumentenfabriek mogen samenwerken met deze unieke, creatieve, slimme en lieve man. Robins bevlogenheid en zijn betrokkenheid bij de fabriek en bij de samenleving waren altijd groot.

Robin was een origineel en inspirerend denker. Of het nu ging om de bankencrisis, problematische schulden, het minimumloon, het basisinkomen, belasting op vermogen, of de eerlijke loonstroom – altijd had Robin er zijn eigen kijk op. Liberaal, radicaal en altijd vanuit een sterk verantwoordelijkheidsgevoel voor de maatschappij.

Robin was als trouw VVD'er een 'fan van het kapitalisme'. Hij was ook de man die voortdurend hamerde op het feit dat, in de huidige Nederlandse samenleving, de markten niet goed werken voor iedereen.

Zo liep Robin al vanaf het eerste uur te hoop tegen het toeslagenstelsel. Ver voor de toeslagenaffaire was dat voor hem al een 'rondpompmachine', die mensen meer schade deed dan goed. En hij kwam dan ook met alternatieven (Fransman, 2020).

Zo sprak hij vakbondsbestuurders vermanend toe dat zij de enigen waren die het kapitalisme nog zouden kunnen redden. Maar hoe dan? Door te stoppen met loonmatiging. Door hogere lonen te eisen. Door een eind te maken aan de almaar dalende arbeidsinkomensquote.

Robin vond het ook onverdraaglijk hoe ons huidige complexe systeem voortdurend mensen in de schulden doet belanden. En hoe de schuldsanering er maar niet in slaagt daar iets aan te doen. Hij had hier al een kernachtig boek over geschreven voordat hij bij De Argumentenfabriek kwam werken, waar hij zijn pleidooi voor een humaner schuldbeleid voortzette (Fransman, 2019).

Beschaving is de wil tot samenleven. Maar hoe kan een samenleving de onderlinge solidariteit in stand houden wanneer mensen zien en voelen dat het systeem voor sommigen uitstekend werkt, terwijl anderen er juist de dupe van worden? Vanuit die overtuiging nam Robin het altijd op voor de mensen die aan het kortste eind trokken – voor de schuldenaren, jongeren en de flexwerkers.

Robin was een fel pennenstrijdvoerder. Daarbij was het hem er vooral om te doen het systeem te bekritisieren. De doorgeslagen bureaucraties en juridisering van Nederland waren hem als liberaal een doorn in het oog. Natuurlijk, geen ontwikkeld land kan zonder bureaucratie – maar als de regelaars en de juristen te veel macht krijgen, dan gaat de vrijheid eraan. En dan worden mensen machteloos. Robin wilde hier zijn volgende boek aan wijden – aan de 'dictatuur van de nerds', en aan het ontregelen van Nederland.

Zo bezien is het begrijpelijk dat de coronamaatregelen voor Robin moeilijk te verdragen waren. Tijdens lockdowns wordt de hele bevolking de dupe van een risico dat in feite slechts een klein deel van

de bevolking aangaat. Daarbij vond Robin het onrechtvaardig dat de kosten van de maatregelen bovenmatig bij de groepen terecht kwamen waar hij het altijd voor opnam – dus bij de jongeren, bij de zzp'ers, bij de flexwerkers en bij de ondernemers.

Zijn pleidooien in *ESB* om toch vooral minder generieke alternatieve coronamaatregelen in overweging te nemen, kregen aanvankelijk veel bijval. De regering en het OMT waren echter niet overtuigd, en bleven doen wat ze deden. De campagne van *Herstel NL – Er is een plan waarmee Nederland open kan* kreeg veel aandacht. Robin trad op als voorzitter, en wist met een succesvolle inzamelingsactie online geld op te halen voor

advertenties. Maar het beleid werd niet gewijzigd. Van een ander, gedifferentieerd, en meer risicogestuurd coronabeleid is het nooit gekomen.

Op Twitter kreeg Robin wel steeds meer volgers. Zijn tweets werden ook steeds radicaler. Die radicale tweets stootten weliswaar ons en ook vele klanten tegen de borst. We hebben er veel met hem over gepraat. Robin bleef echter bij zijn overtuiging dat hij dit moest doen. Hij maakte zich écht ernstig zorgen over wat in zijn ogen de teloorgang van de rechtstaat was en van de vrijheid. Robin had daarbij een haast lutheriaans gevoel van: 'Hier sta ik, ik kan niet anders.'

Die houding was op een gegeven moment niet meer verenigbaar met de objectieve redelijkheid waarvoor De Argumentenfabriek staat – en daarom zijn we dus in goed overleg uit elkaar gegaan. Op 11 november, zijn 53e verjaardag, hebben we nog goed en gezellig afscheid van hem genomen.

Robin was, behalve een ideeënman, namelijk ook een familie-man en een mensenmens. Hij had altijd oog en oor voor zijn collega's. Hij kon, zo aan het einde van de middag, aan je bureau komen staan voor zomaar wat gekkigheid of een kletspraatje. Of hij kwam, voordat hij boodschappen ging doen, nog even inspiratie opdoen voor een recept. Robin was een creatief mens, maar ook sociaal. Een gangmaker op feestjes, en een sfeermaker tijdens vergaderingen.

En nu is Robin dood. Dat is een afschuwelijk verlies. Voor zijn gezin, voor zijn vrienden en familie, voor De Argumentenfabriek – en ook voor Nederland. Het is vreselijk, maar we moeten door. Strijden voor een betere toekomst.

KEES KRAAIJEVELD

Mede-oprichter en directeur van De Argumentenfabriek

Deze tekst is een aanpassing van het in memoriam op de website van De Argumentenfabriek.

Literatuur

Fransman, R. (2019) *Humaner schuldbeleid brengt welvaartswinst*. *ESB*, 104(4776), 358–361.

Fransman, R. (2020) *Zo kunnen we de toeslagen afschaffen*. Blog op [esb.nu](https://www.esb.nl), 30 januari.